

CISG
Práva a povinnosti stran.
INCOTERMS 2020.

Radovan Malachta
18. 10. 2023

Práva a povinnosti stran kupní smlouvy

Základní přehled

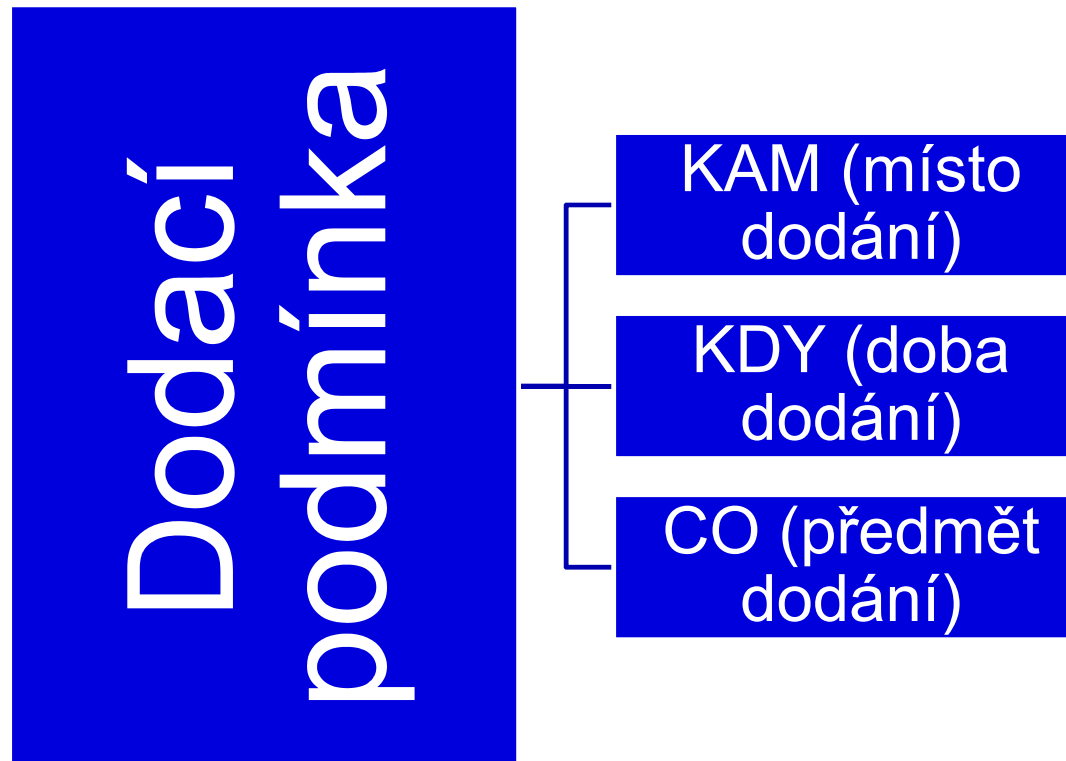
Základní povinnosti prodávajícího (čl. 30)

Dodat zboží

Předat doklady, které se vztahují ke zboží

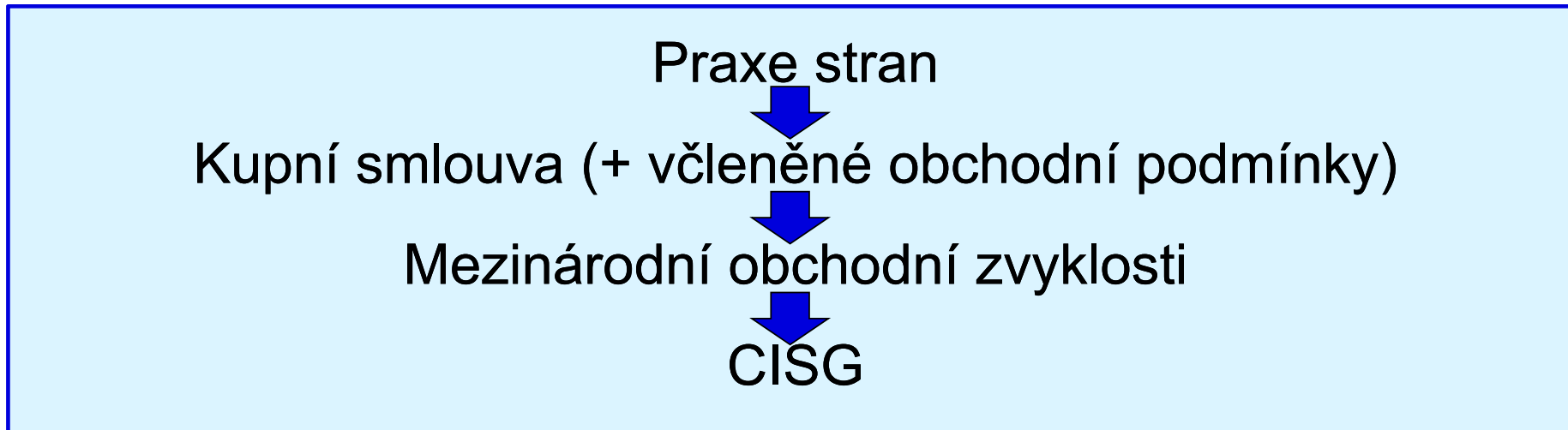
Převést vlastnické právo

Dodat zboží - dodací podmínka

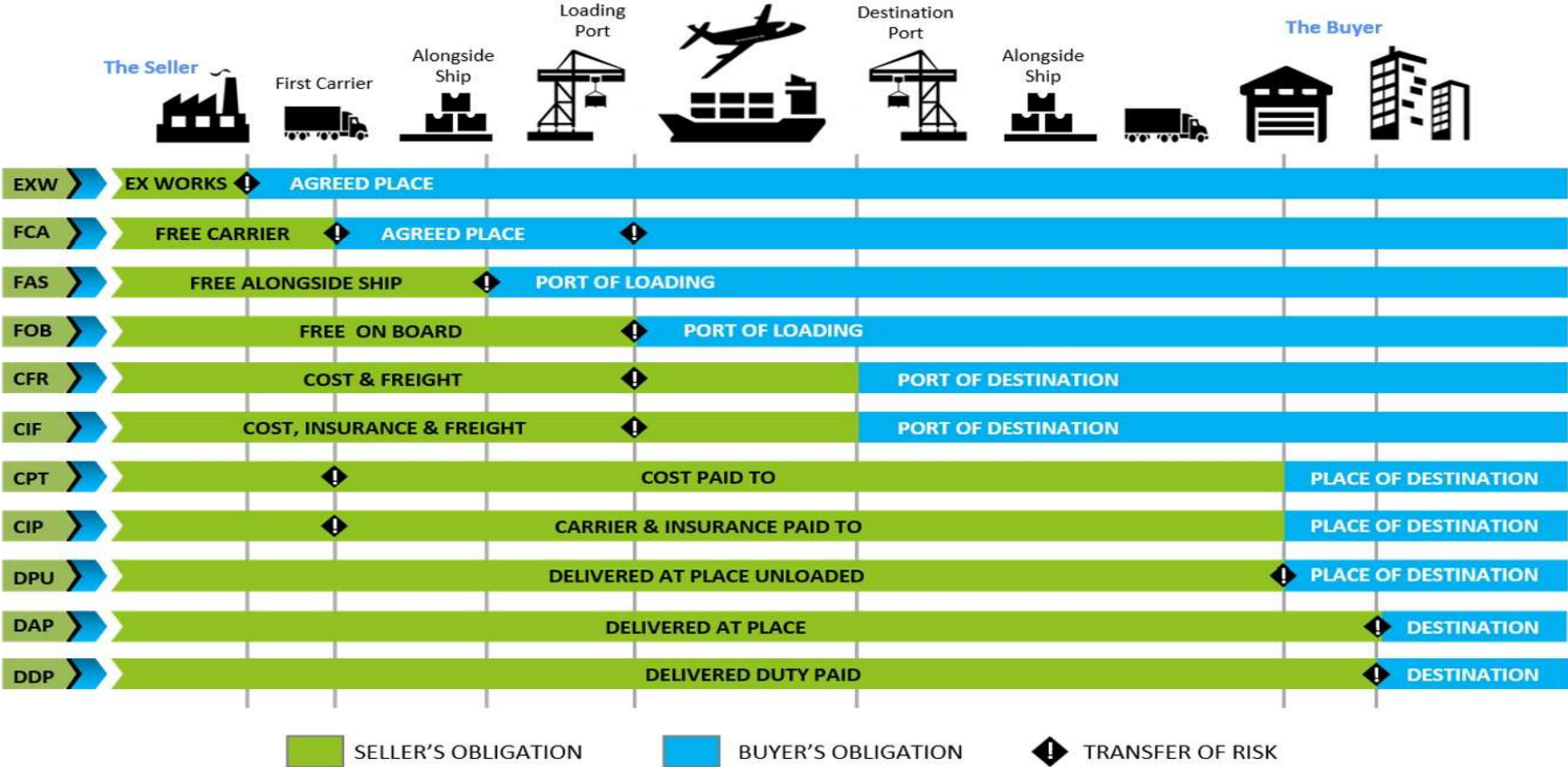
Dodání zboží – KAM

I u místa dodání zboží je potřeba mít na mysli následující:

INCOTERMS 2020

Point of Delivery and Transfer of Risk

Pravidla v článku 31 CISG

- aplikují tehdy, pokud místo dodání není ujednáno v kupní smlouvě (obchodních podmínkách) či nevyplývá z praxe stran nebo zvyklostí
- **je-li zahrnuta doprava** (nikoliv vlastní doprava) – zboží je dodáno předáním prvnímu dopravci k přepravě
- **není-li zahrnuta doprava** – dodání do určitého místa (umožnění nakládat v určitém místě)
- **v ostatních případech** – umožnění nakládat se zbožím v místě podnikání prodávajícího v době uzavření smlouvy

Dodání zboží – **KDY** – článek 33

- **den určený** či **určitelný** podle smlouvy (čl. 33 písm. a)
 - středa 18. října 2023, třetí středa v měsíci
 - „časový okamžik“
- kdykoliv během **lhůty** určené **ve smlouvě** či **ve lhůtě určitelné** – na prodávajícím, pokud ze smlouvy nevyplývá, že dobu dodání určuje kupující (čl. 33 písm. b)
 - během měsíce října 2023
 - „časové období“
- **doba přiměřená** po uzavření smlouvy – dle konkrétních okolností a odvětví (čl. 33 písm. c)

Doba dodání – pokračování

- termín FIX
 - CISG neupravuje
 - nedodržení termínu = podstatné porušení smlouvy – možnost odstoupení od smlouvy
- Jak se lhůty počítají?
 - státní svátky a dny pracovního klidu se započítávají – pokud je přesně stanovený časový okamžik, je potřeba jej dodržet, jinak je dnem dodání první pracovní den
- důsledek: **odpovědnost prodávajícího za prodlení**

Zboží bude dodáno 18. října 2023 FIX.

Zboží bude dodáno 18. října 2023. Na pozdějším dodání nemá kupující zájem.

Pozdější dodání zboží představuje podstatné porušení smlouvy.

Dodání zboží – CO – článek 35 odst. 1 CISG

- soulad s kupní smlouvou (vlastnosti, které by zboží mělo mít) –
vliv na odpovědnost za **faktické vady**
 - množství
 - jakost (kvalita)
 - provedení (druh)
 - obal (vada obalu = vada zboží)
- **plnění aliud** = dodání zboží, které neodpovídá smlouvě (něčeho jiného)

Článek 35 odst. 2 CISG

– pokud není ujednání ve smlouvě, musí prodávající dodržet předpoklady v čl. 35/2 – objektivní soulad

– 4 kritéria:

Obvyklý účel

Zvláštní účel

Soulad s předlohou či vzorkem

Obvyklý/přiměřený obal (uložení)

Propojení na článek 52 CISG

– předčasné plnění

- kupující může **přijmout**, nebo **odmítnout**
- je to porušení smlouvy prodávajícím, důvody kupující nemusí udávat
- kupující přijme – vazba na prohlídku zboží, na reklamaci, na placení kupní ceny, ...
- kupující odmítne – není absolutní právo odmítnout, dále povinnost zachovat zboží (čl. 86)

– nadměrné plnění

- nejen počet kusů, ale i jiná hmotnost, rozměr
- kupující může **přijmout**, nebo **odmítnout**
- nedělitelné plnění – jako celek

Proč by měl kupující odmítnout předčasně dodané zboží?

Předat doklady – článek 34

- doba, místo, způsob – jak je stanoveno ve smlouvě
- pokud mají dokumenty vadu, je nutné reklamovat
- předčasně dodané vadné dokumenty a jejich náprava

Převést vlastnické právo

- „kdy to zboží je moje“ (fakticky i právně)
- výslovně vyloučená otázka, tj. CISG neřeší (vnější mezera)
- článek 4 CISG
- podle národního práva

MUNI
LAW

INCOTERMS

Mezinárodní obchodní termíny. INCOTERMS

= obchodní zvyklosti, které byly následně písemně zpracovány a doplněny

- nejznámější: **INCOTERMS**
- MOK (Paříž)
- soubor mezinárodních pravidel (**dodacích podmínek**) používaných společně s jejich výkladem
- několik verzí, poslední **INCOTERMS 2020**
- v platnosti zůstávají i předchozí verze (**INCOTERMS 2010,**)
- smluvní včlenění mezi obchodníky – pak jsou závazné

Co upravují INCOTERMS

obecně: **dodací podmínka**

- místo dodání
- balení
- kontrola zboží
- dovozní a vývozní formality, úřední povolení
- povinnosti týkající se uzavření přepravní smlouvy
- okamžik přechodu nebezpečí
- okamžik – místo přechodu nákladů
- u některých doložek pojištění přepravy (doložky CIF, CIP)

Způsob včlenění doložek

✓ nutnost správně včlenit doložku do smlouvy

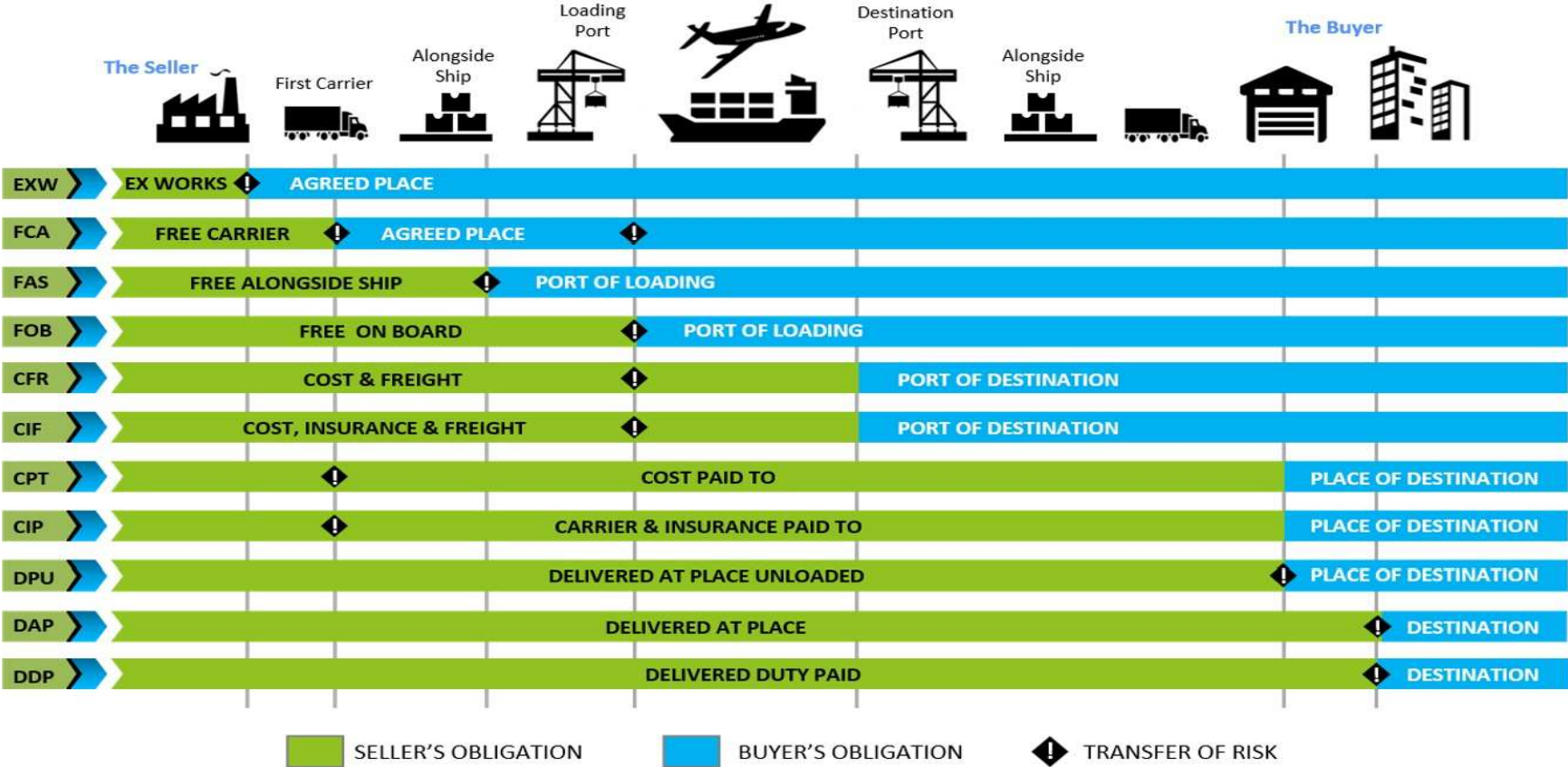
18. 10. 2023 EXW Vinařská 15 Brno INCOTERMS 2020

- 18. 10. 2023 = datum dodání (může být samostatné ujednání)
- EXW = zvolený termín (typ doložky)
- Vinařská 15 Brno = místo dodání
- INCOTERMS 2020 = termín „INCOTERMS“ a interpretační varianta doložky (verze)

EXW = ex works – ze závodu

INCOTERMS 2020

Point of Delivery and Transfer of Risk

EXW = ze závodu (ujednané místo) – Ex Works
FCA = vyplaceně dopravci (ujednané místo) – Free Carrier
FAS = vyplaceně k boku lodi (ujednaný přístav nalodění) - Free Alongside Ship
FOB = vyplaceně na palubu (ujednaný přístav nalodění) - Free On Board
CFR = náklady a přepravné (ujednaný přístav určení) - Cost and Freight
CIF = náklady, pojištění a dopravné (ujednaný přístav určení) - Cost, Insurance, Freight
CPT = přeprava placena do (ujednané místo určení) - Carriage Paid
CIP = přeprava a pojištění placeny do (ujednané místo určení) - Carriage and Insurance Paid
DPU = dodáno a vyloženo v místě (ujednané místo určení) – Delivered At Place Unloaded
DAP = dodáno v místě (ujednané místo určení) - Delivered At Place
DDP = dodáno clo uhrazeno (ujednané místo určení) - Delivered Duty Paid

➤ INCOTERMS: propojení kupní, přepravní, pojišťovací smlouvy

➤ 4 skupiny:

➤ **E** (EXW)

➤ **F** (FCA, FAS, FOB)

➤ **C** (CFR, CIF, CPT, CIP)

➤ **D** (DPU, DAP, DDP)

➤ míra povinností, které má kupující a prodávající

Přeprava:

➤ bez vztahu k přepravní smlouvě

➤ všechny typy přepravy

➤ jen námořní/říční přeprava

Pojištění:

➤ CIP, CIF – prodávající povinnost pojistit na vlastní náklady zboží

Obecně:

- doložka **skupiny E** (nejméně povinností pro prodávajícího, nejvíce povinností pro kupujícího); jediná doložka - EXW
- doložky **skupiny D** (více povinností pro prodávajícího, méně pro kupujícího), DDP – opak k EXW
- doložky skupiny F a C (rozdělují práva a povinnosti)

Příklad: EXW „ze závodu“ (*Ex Works*)

- jakýkoliv způsob dopravy, dodání prodávajícím – kupující má zboží k dispozici v místě prodávajícího (závod, sklad, jiné místo) – sjednaný bod
- zboží je neproclené, nenaložené na dopravní prostředek (pokud prodávající naloží – na náklady a riziko kupujícího)
- pro kupujícího lepší **FCA** („*vyplaceně dopravci*“ – *Free Carrier*) - prodávající předává zboží přepravci určené kupujícím

Příklad: DDP („s dodáním clo placeno“ – *Delivered Duty Paid*)

- jakýkoliv způsob dopravy
- maximální povinnosti pro prodávajícího – nese veškeré náklady a rizika spojená s dodáním zboží do místa určení, povinnost celně odbavit zboží jak pro vývoz, tak dovoz vč. formalit
- pokud nechce prodávající nést všechny celní „požadavky“ – pak jiný typ doložky – **DAP** – prodávající nenese riziko a náklady s celním odbavením v dovozu

Příklady INCOTERMS

Společnost Moutarde, s.a.r.l. (prodávající, sídlo a místo podnikání v Dijonu, Francie) uzavřela v červenci 2023 smlouvu o pravidelných dodávkách dijonské hořčice se společností Hořčice (kupující, sídlo a místo podnikání v Brně, ČR). Prodávající chce mít co nejméně starostí, dokonce nechce být odpovědný ani za dodání zboží prvnímú přepravci, ani hradit vývozní clo. Zformulujte doložku INCOTERMS s tím, že zboží má být dodáno v závodě prodávajícího.

Příklady INCOTERMS

Ponechme stejné zadání. Akorát nyní si strany smlouvy dohodly, že dodáno bude do závodu kupujícího, kde také přejde okamžik nebezpečí (za vady, ztrátu a zničení zboží) z prodávajícího na kupujícího. Kupující také požaduje, aby prodávající hradil veškerá cla. Zformulujte doložku INCOTERMS.

Příklady INCOTERMS

Zajímavou transakcí je koupě živých zvířat – závodních koní. Prodávající (belgická společnost s místem podnikání ve Verviers) prodala v září 2022 závodní koně kupujícímu (česká společnost s místem podnikání v Pardubicích). Koně mají být přepraveny letecky z Belgie do ČR letecky, současně má dodání nastat předáním prvnímú nezávislému přepravci, tedy letecké společnosti na letišti v Liège (Belgie), a to do konce listopadu 2022. Zformulujte dodací podmínku včetně časového aspektu.

MUNI
LAW

Příklady INCOTERMS

Společnost DelRon (sídlo a místo podnikání v Havaně, Kuba) je výrobcem a prodejcem kvalitního kubánského rumu. Nabídku na jejich internetových stránkách zaujala společnost Srumy, s.r.o. (sídlo a místo podnikání v ČR). V současnosti jednají spolu o uzavření první kupní smlouvy, předmětem má být dodání několika tisíc lahví kvalitního rumu. Společnost DelRon má zájem o to, aby zboží bylo dodáno do španělského přístupu Algeciras, neboť do tohoto přístavu běžně dodává prostřednictvím přepravní společnosti, se kterou kubánská společnost pravidelně spolupracuje. Česká společnost souhlasila. Zformulujte dodací podmínku.

Příklady INCOTERMS

Společnost KOVO (sídlo a místo podnikání Brno) je celosvětově známá výrobou tlakových ventilů. Tlakové ventily si objednala také čínská společnost ZHANG (sídlo a místo podnikání Šanghaj, Čína). Předmětem smlouvy, uzavřené písemně v září 2023, bylo dodání 200 ks tlakových ventilů ve 4 dílčích dodávkách. Dílčí dodání je vyžadováno vždy po 50 kusech, každý druhý měsíc od ledna do července 2024 počínaje lednem 2024. Termín dodání zboží do přístavu je do 23. dne v měsíci FIX, protože loď vyplouvá vždy 25. dne v měsíci. V přístavu je plavební společnost nominovaná podle smlouvy kupujícím k zajištění námořní přepravy, nicméně tato společnost nemá žádné další povinnosti (kontrolu, skladování atd.). Při vyjednávání se řešila i dodací podmínka, a to následovně: Prodávající je odpovědný za dodání zboží do přístavu, konkrétně k boku lodi u Container Terminal Burchardkai GmbH Hamburg Německo. Tímto okamžikem přechází riziko na kupujícího, který je odpovědný jednak za nákladku zboží, jednak o dovozní povolení a cla.

Příklady INCOTERMS

Společnost Tondama (sídlo a místo podnikání v Olomouci) vyrábí keramické výrobky. Zájem o tyto výrobky projevila nizozemská společnost Zaar (sídlo a místo podnikání Haag). Strany se znají, v minulosti spolu – u jiného typu vztahu – obchodovaly. Navrhni znění dodací podmínky do kupní smlouvy s využitím termínů INCOTERMS, pokud česká společnost trvá na nákladní silniční přepravě, ale nizozemská společnost současně nechce nést riziko náhodného zničení zboží na území České republiky v důsledku nechvalně známého špatného stavu českých silnic a dálnic.

Příklady INCOTERMS

Česká společnost Montana (kupující, místo podnikání v Brně) chce uzavřít kupní smlouvu s islandskou společností S.Skyr (prodávající, místo podnikání Reykjavík). Předmětem smlouvy je dodání 10 000 ks islandských jogurtů Skyr. Společnosti se nemohou shodnout na dodací podmínce.

- 1) Kupující požaduje, aby zboží bylo dodáno do jeho skladu na adresu Vinařská 13, Brno. Současně chce, aby prodávající hradil i dovozní cla. Kupující dále požaduje, aby zboží bylo dodáno do konce února 2021, na pozdějším dodání nemá zájem, jinak by se jednalo o podstatné porušení smlouvy.
- 2) Prodávající požaduje, aby bylo dodáno zboží předáním prvnímú nezávislému přepravci (letecká společnost, na letiště do Keflavíku, Island). Souhlasí s dodáním do konce února 2021, ale odmítá fixní termín.

Naformuluj s pomocí INCOTERMS obě dodací podmínky vč. časových aspektů

Příklady *INCOTERMS*

Společnost Crystalorius, a.s. má sídlo a místo podnikání v Kroměříži. Uzavírá kupní smlouvy se společnostmi, která mají místa podnikání v zahraničí. Společnost Crystalorius nemá zřejmě moc dobrého právníka, protože v uzavřených smlouvách se objevily následující doložky *INCOTERMS*. Určete, jaké náležitosti doložka postrádá, případně jaké má chyby. Doložky interpretujte, resp. zabývejte se jejich platností.

FCA Brno-Tuřany

EXW *INCOTERMS* 2020

DAP Bd Mansart 15 Dijon *INCOTERMS* 2019

Základní povinnosti kupujícího (čl. 53)

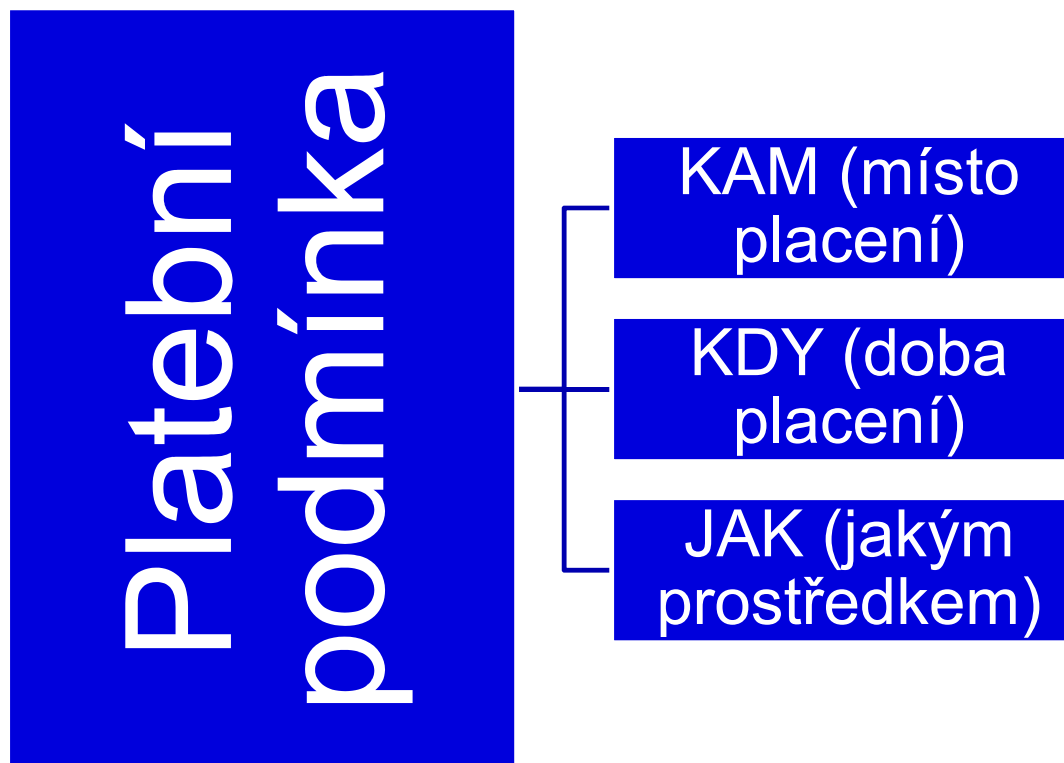
Zaplatit kupní cenu

Převzít dodávku

Převzetí dodávky čl. 60

- **provedení všech úkonů**, které lze od něho rozumně očekávat, aby prodávající mohl dodat zboží
- **převzetí zboží** (fyzické převzetí), též dokladů
- **odmítnutí převzetí**: případy čl. 52 (předčasná dodávka, nadměrné plnění) nebo odstoupení od smlouvy v důsledku podstatného porušení smlouvy

Zaplatit zboží - platební podmínka

KDE? Místo placení čl. 57

- stanoveno ve **smlouvě**, příp. mezinárodní **zvyklosti** nebo **praxe** stran
 - často např. adresa finanční instituce (banka), u níž má být placeno
- není-li: v **místě podnikání prodávajícího** nebo v **místě předání**, pokud má být cena placena při předání zboží nebo dokladů („z ruky do ruky“)

KDY? Doba placení čl. 58-59

- doba sjednaná (i tehdy, je-li určitelná – *placení do týdne po dodání zboží, placení do měsíce po obdržení faktury*)
- doba, kdy je umožněno kupujícímu nakládat se zbožím nebo s doklady, na základě kterých může kupující nakládat se zbožím („z ruky do ruky“)
- je-li zahrnuta přeprava, lze podmínka prodávajícího, že zboží bude předáno – dopravcem – oproti zaplacení ceny

JAK? Způsob placení

- hotovost
- směnka, šek
- hladká platba (bankovní převod)
 - akontace
 - úvěrový obchod
- dokumentární platby
 - dokumentární akreditiv
 - dokumentární inkaso

MOK Paříž:

Jednotné zvyklosti a pravidla pro dokumentární akreditivy
Jednotná pravidla pro inkasa

Hotovost

- v MO prakticky nevyužívané
- omezení veřejnoprávními předpisy (maximálně výše, do které lze platit v hotovosti)
- vysoké riziko, že nebude zapláceno

Hladké platby

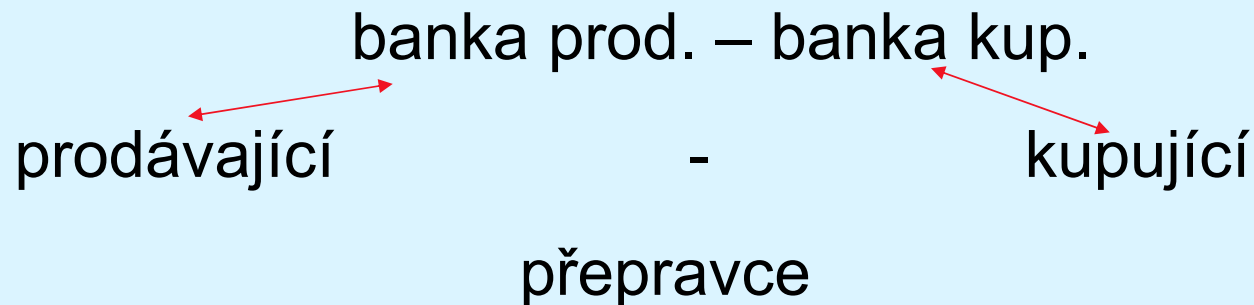
- neexistuje unifikovaná úprava ani nestátní prostředky pr. úpravy
- typický bankovní převod (převod z účtu na účet)
- akontace (úplná, částečná)
- úvěrový obchod (částečný, úplný)
- riziko (pro věřitele), zvláště pokud se obchodníci neznají

Smluvní strany se dohodly, že kupní cena je uhrazena okamžikem jejího připsání na účet kupujícího č.ú. ... vedený u banky ... pobočka ... Veškeré bankovní poplatky spojené s bankovním převodem uhradí kupující.

Zdroj: Publikace Klauzurní práce navázané na Úmluvu OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží a další formy dovednostní výuky (Rozeňalová, N. a kol., 2013)

Dokumentární platby: akreditiv

- dokumentární akreditiv (L/C) – *v čem je podstata v MO?*

- menší riziko, vyšší míra jistoty, že bude zaplaceno, ale finančně nákladné; kupující – předem má vázané finanční prostředky

Čl. 1

Kupní cena bude uhrazena prostřednictvím neodvolatelného dokumentárního akreditivu, kterým se kupující zavazuje otevřít u ... (dále jen „banka“) ve prospěch prodávajícího na částku ... na dobu platnosti minimálně ... Kupující označí v akreditivní listině jako dokument pro čerpání akreditivu písemné potvrzení kupujícího, že převzal dokumenty uvedené v čl. 2 této smlouvy opatřené úředně ověřeným podpisem statutárního zástupce kupujícího. Otevření akreditivu bude oznámeno prodávajícím do 3 dnů od jeho otevření. Náklady spojené s otevřením akreditivu nesou společně a nerozdílně kupující i prodávající.

Čl. 2

Prodávající se zavazují proti splnění povinnosti kupujícího k otevření akreditivu na zaplacení kupní ceny a proti předání písemného potvrzení dle čl. 1 (dokument pro čerpání akreditivu) předat kupujícímu následující listiny: a) faktura, b) přepravní dokumenty, c) dokumenty o kontrole zboží, d) apod.

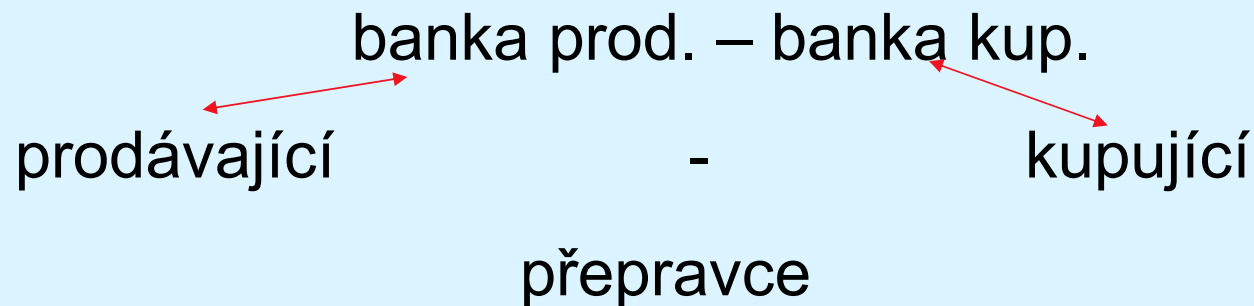
Zdroj: Publikace Klauzurní práce navázané na Úmluvu OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží a další formy dovednostní výuky (Rozehnalová, N. a kol., 2013)

Typy akreditivů

- neodvolatelný
- odvolatelný
 - výslovně uvedeno, jinak je neodvolatelný
- revolvingový
- remboursní
- standby
- akreditiv s červenou doložkou
- akreditiv se zelenou doložkou
- převoditelný
- potvrzený – nepotvrzený
- na viděnou

Dokumentární inkaso

- dokumentární inkaso – *v čem je podstata v MO?*
- vydání dokumentů proti zaplacení peněžité částky (D/P)
- vydání dokumentů proti akceptaci směnky (D/A)

„Smluvní strany se dohodly, že inkasní bankou bude ... pobočka... (dále jen „banka“), stát ..., vydán inkasní bance kupujícímu konosament ... oproti zaplacení částky ...

Poplatky banky účtované za provedení inkasa zaplatí příkazce.

Prodávající je povinen uzavřít s bankou ... pobočka ... smlouvu o inkasu do ... a pokud tak neučiní, zaplatí kupujícímu smluvní pokutu ve výši ...“

Zdroj: Publikace Klauzurní práce navázané na Úmluvu OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží a další formy dovednostní výuky (Rozehnalová, N. a kol., 2013)

Dokumentární platby: právní režim

- není unifikovaná úprava (tj. přímé normy)
- využití národního a kolizního práva (volba práva)
- nestátní prostředky (MOK):
 - Jednotné zvyklosti a pravidla pro dokumentární akreditivy (potřeba odkazu)
 - Jednotná pravidla pro inkasa

Směnky, šeky

- převoditelné cenné papíry
- směnky vlastní, směnky cizí
- unifikovaná úprava

Bankovní záruka

- ekonomická podstata
- unifikovaná úprava není
- nestátní prostředky MOK
 - Jednotná pravidla pro kontraktní záruky
 - Jednotná pravidla pro záruky na požádání
 - Jednotná pravidla pro smluvní záruky

MUNI
LAW

DĚKUJI

malachta@mail.muni.cz